

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПНУ Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Національний університет
«Львівська політехніка»
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
кафедра педагогіки та інноваційної освіти
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Черкаський національний університет ім.Б.Хмельницького**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

4 листопада 2022 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі : збірник тез доповідей V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 4 листопада 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.І.Бондар (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2022. – 319 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол №9 від «21» листопада 2022 р.)**

Рецензенти:

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Бондар Т.І. – д. пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фенцик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

ЗМІСТ
РОЗДІЛ 1

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

<i>Михайло Барко</i>	11
РОЗВИТОК САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ У ДРУГОМУ КЛАСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
<i>Наталія Башавець, Ірина Баранова</i>	14
ВПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	
<i>Любов Біган, Маріанна Горват</i>	18
АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ІДЕЙ ТОЛЕРАНТНОСТІ В ДИСКУРСІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	
<i>Любомир Брижак</i>	23
ЗМІСТ ТЕРМІНОПОНЯТТЯ «НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ»	
<i>Мирослава Газдик</i>	26
ЗНАЧИМІСТЬ ПРАКТИЧНО-ДІЯЛЬНІСНОГО КОМПОНЕНТА У СФОРМОВАНOSTІ ГОТОВНОСТІ ДО МАЙБУТНІХ ОПЕРАТОРІВ З ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Любов Дольнікова</i>	31
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАКТУВАННЯ ВІДМІННОСТЕЙ ПРОЦЕСІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ ТА ОПАНУВАННЯ ВМІНЬ	
<i>Федір Загура, Наталія Муқан</i>	34
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: ДОСВІД НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»	
<i>Людмила Керенович, Марія Кузьма-Качур,</i>	37
СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ ЯК ПЕДАГОГІЧНІ КАТЕГОРІЇ	
<i>Мирослава Кохан, Марія Кузьма-Качур,</i>	40
САМОКОНТРОЛЬ ТА ЕТАПИ ЙОГО ФОРМУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
<i>Крістіан Луца</i>	42
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
<i>Аліна Мотря, Наталія Лалак</i>	45
ФОРМУВАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	
<i>Діана Синичка, Маріанна Горват</i>	50
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	
<i>Іванна Скоблей, Марія Кузьма-Качур</i>	55
ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ: СУТНІСНА	

ХАРАКТЕРИСТИКА

РОЗДІЛ 2 НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

<i>Олена Бобирєва</i>	58
МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ФОРМУВАННІ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	
<i>Тімеа Гонак, Марія Кузьма-Качур</i>	62
МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	
<i>Наталка Лібак</i>	64
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
<i>Катерина Мовчан, Ніколетта-Єлізавета Будяненко</i>	67
БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА	
<i>Діана Олексій, Любов Фенчак</i>	69
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	
<i>Володимир Орбан</i>	72
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЦИФРОВИХ СИСТЕМ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ	
<i>Ганна Побірченк, Олександра Побірченко</i>	77
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЄКТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ З МАТЕМАТИКИ В ОБ'ЄДНАНИХ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТАХ	
<i>Марія Фенчак, Любов Фенчак</i>	79
ОНЛАЙН – ПАРТНЕРСТВО З БАТЬКАМИ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЯК ВИМОГА СУЧАСНОСТІ	
<i>Артем Чуйков, Тетяна Курінна</i>	83
ВІРТУАЛЬНА ДОШКА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	
<i>Юліанна Юхта</i>	88
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ	
<i>Михайло Яцура</i>	91
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА	

РОЗДІЛ 3
ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ
СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ

<i>Сергій Пішун</i>	95
АКСЮЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ВЕКТОР У РЕАЛІЗАЦІЇ	
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	

РОЗДІЛ 4

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ КОМПЕТЕНТНІСНОГО
ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

<i>Тетяна Атрощенко, Оксана Попович</i>	97
ХАРАКТЕРИСТИКА ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК	
ІНДИКАТОРА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ	
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Олена Добош</i>	101
ДИСЦИПЛІНА «МЕТОДИЧНА РОБОТА В ЗАКЛАДАХ	
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ» В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ	
ФАХІВЦІВ ЗДО	
<i>Галина Гудачок</i>	104
ФОРМУВАННЯ ПРОГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
<i>Наталія Ільканич, Мирослава Томашевська</i>	106
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ	
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Вікторія Качмар, Надія Брижак</i>	109
ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
<i>Антоніна Микуліна</i>	112
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО САМОСТІЙНОЮ	
РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ	
<i>Андрея Молнар-Чатлош</i>	117
ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	
У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УГОРЩИНИ	
<i>Ілона Фегер, Мирослава Томашевська</i>	120
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	
МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ ВИШОЇ ОСВІТИ	
<i>Оксана Фенцик</i>	125
АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ	
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	
<i>Оксана Фенцик, Зореслава Станинець</i>	128
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО	
ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ	

3. Мартиненко С. А. Фахова компетентність: психолого-педагогічний аспект. Народна освіта: електронне фахове видання, 2013. Вип. 2(20). Режим доступу: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=527
4. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

УДК 37.016

Олена Добош,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту
Мукачівський державний університет

ДИСЦИПЛІНА «МЕТОДИЧНА РОБОТА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ» В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗДО

У Державній національній програмі «Освіта» («Україна ХХІ століття») зазначено, що забезпечення розвитку освіти здійснюється на основі нових прогресивних концепцій, запровадження в освітній процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досягнень [3].

Закон України «Про освіту» кожному закладу освіти надає організаційну, кадрову, академічну автономію. Педагогічний колектив, а особливо директор та вихователь-методист, повністю відповідальні за процес та результат освітнього процесу закладу дошкільної освіти та методичної роботи зокрема [2].

Методичну роботу в закладі дошкільної освіти здійснює вихователь-методист. У закладах дошкільної освіти, де посада вихователя-методиста не передбачена, методичною роботою опікується директор закладу. Методична робота є важливим показником успішності роботи закладу дошкільної освіти та одним з основних шляхів реформування освіти, визначеним Державною національною програмою «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базовим компонентом дошкільної освіти та ін.

Реформування освіти України, переосмислення теорії управління, поява нових управлінських функцій зумовлює нові вимоги до підготовки і

професійного вдосконалення майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Спеціальність 012 «Дошкільна освіта» посідає вагоме місце в професійній підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти, яка здійснюється на основі освітньо-професійної програми для другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступінь «магістр», галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 012 Дошкільна освіта. Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності [1].

Відповідно до ОПП «Дошкільна освіта» в Мукачівському державному університеті з 2022 року на магістерському рівні підготовки було започатковано вивчення навчальної дисципліни «Методична робота в закладах дошкільної освіти» з циклу вибіркових дисциплін, яка спрямований на забезпечення теоретичної і практичної підготовки до організації методичної роботи в ЗДО.

Метою курсу є розкриття сучасних завдань, підходів, методів організації та забезпечення умов ефективної методичної роботи в закладах дошкільної освіти; розвиток ключових компетентностей педагогічних працівників для реалізації стратегічних завдань реформування освіти відповідно до основних напрямів державної політики в галузі освіти, запитів суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг, сприянні безперервному професійному розвитку в умовах соціальних трансформацій.

Курс розрахований на 120 годин (4 кредити ЕКТС) з них 40 год. аудиторних (22 год. - лекційних, 18 год. – семінарсько-практичних) і решта годин - самостійна робота студента. Підсумковою формою контролю всього курсу є залік.

Відповідно до програми, студенти вивчають наступні теми:

Тема 1. Нормативно-правове регулювання методичної роботи в ЗДО. Тема 2. Методичний кабінет ЗДО. Тема 3. Зміст і форми методичної роботи з педагогами. Індивідуальні форми методичної роботи. Тема 4. Організаційні та методичні підходи до відбору, вивчення, узагальнення і впровадження в практику перспективного педагогічного досвіду. Тема 5. Атестація як стимул безперервного зростання професіоналізму педагогічних працівників. Тема 6. Групові та масові форми методичної роботи в ЗДО. Тема 7. Педагогічна рада у дошкільному навчальному закладі: технологія розробки, підготовки та проведення. Тема 8. Методичні засади запровадження інноваційних, ігрових та інтернет- технологій у навчанні педагогів. Тема 9. Діагностування педагогічних кадрів – основна засада організації методичної роботи. Тема 10. Проблема контролю за якістю освітньо-виховної роботи в ЗДО. Тема 11. Державний нагляд (контроль) в дошкільній освіті: відповідальність вихователя-методиста

Основні форми навчальної роботи зі студентами: лекційні та практичні заняття, індивідуальна та самостійна робота.

На практичних заняттях організуються дискусії, ділові ігри, підготовка до яких вимагає самостійного вивчення методичної літератури, нормативно-правових документів, знаходження ефективних форм організації методичної роботи тощо.

В ході самостійної роботи студенти знайомляться з нормативно-правовими та інформаційними документами з питань організації методичної служби; розробляють плани-конспекти та плани проведення різних форм методичної роботи в закладах дошкільної освіти тощо.

Таким чином, вивчення курсу «Методична робота в закладах дошкільної освіти» сприятиме готовності майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти до виконання ними професійних функцій вихователя-методиста.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37-38. ст. 2004. – Режим доступу:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page2>
2. Закон України «Про освіту» / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 14.03.2020)

3.Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF> (дата звернення: 11.04.2020).

УДК 378.147:373.3.011.3-051(043.2)

Галина Гудачок

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Аналізуючи швидкий розвиток суспільства можна зазначити, що важливим показником готовності сучасної людини до життєдіяльності в нових обставинах є її здатність до прогнозування наслідків своїх вчинків і дій.

Ключовим генеруючим механізмом суспільства є освіта, а ядром освіти – постає вчитель та учні. У нинішній час наше суспільство потребує багатогранну особистість педагога, який буде розвиватись разом із суспільством, буде компетентним та професіоналом своєї справи. Безперечно для ефективної реалізації освітнього процесу педагог повинен прогнозувати процес засвоєння знань, діяльність та результат, до якого він прагне. Значної ролі тут вимагає формування у педагога прогностичної компетентності, яка є важливим фактором в освітній діяльності.

Визнання за вчителем провідної ролі в організації та реалізації освітнього процесу обумовило увагу вчених до проблем підготовки майбутнього педагога, якості його готовності до професійно-педагогічної діяльності та формування професійної компетентності.

Про важливість уміння педагога прогнозувати наслідки своїх дій, передбачати результати, вживаючи ті чи інші заходи, висловлювалося чимало педагогів: Я.Коменський, Я.Корчак, А.Макаренко, В.Сластьонін, К.Ушинський та ін. Можна виділити науковців, які займались вивченням питань: прогностична компетентність як соціально значуща властивість особистості, формування прогностичної компетентності особистості в умовах освітнього

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>